

ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА
ОБЛАСТ СИЛИСТРА

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА
ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА
2021 – 2022 г.

*Приета с Решение №178, взето с протокол № 25 от 29.04.2021г.
на Общински съвет гр. Главиница*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на Община Главиница е разработена в изпълнение на разпоредбата на чл. 196 от *Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)*.

В основата на Общинската стратегия стои **анализът** на Община Главиница за потребностите от подкрепа по чл. 196, ал. 1 и 3 от *ЗПУО*, приет с Решение № 138/23.12.2020 г. на ОбС – гр. Главиница.

Законът за предучилищното и училищното образование /*ЗПУО*/ определя образованието като национален приоритет, който включва участниците в образователния процес и институциите, както и отношенията и връзките между тях за постигане целите на образованието и положителното развитие на участниците в него. Участниците в този процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и не на последно място родителите.

Главна ценност в образователната система е детето/ученикът. Всяка идея за развитие на българското училищно образование и предучилищно възпитание и подготовка, всяко едно действие в тази насока, трябва да бъдат осмисляни и прокарани през призмата на тази ценност. Интересите на останалите участници в образователния процес, следва да бъдат подчинени на основната цел – осигуряване на равен достъп и качествено образование за нашите деца, както и подкрепа за личностното им развитие.

Законът внася ново качество в нашето образование като регламентира приобщаващото образование. Всеки има право на образование и може да повишава образованието и квалификацията си чрез учене през целия живот.

Според чл. 176, ал. 1 от *ЗПУО* и чл. 4, ал. 2 от *Наредбата за приобщаващото образование*, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Чл. 177, ал. 1 от *ЗПУО* и чл. 4, ал. 1 от *Наредбата за приобщаващото образование* определят **два вида подкрепа за личностно развитие** – обща и допълнителна.

Обща подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от <i>ЗПУО</i>	Допълнителна подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от <i>ЗПУО</i>
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.
1. екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 5. консултации по учебни предмети; 6. кариерно ориентиране на учениците;	1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и

<p>7. занимания по интереси; 8. библиотечно-информационно обслужване; 9. грижа за здравето; 10. осигуряване на общежитие; 11. поощряване с морални и материални награди; 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 14. логопедична работа;</p>	<p>специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; 5. ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности.</p> <p>Съгласно чл. 82 от <i>Наредба за приобщаващо образование</i>, допълнителната подкрепа е:</p> <ul style="list-style-type: none"> – краткосрочна (минимум 1 учебна година, максимум – до края на етап на обучение) – дългосрочна – повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение
---	---

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи.

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява основно в детските градини и училищата.

2. КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА – 2019 – 2020 Г.

Община Главиница отговаря за цялостното изпълнение на общинската стратегия и приноса към изпълнението на Областната стратегия.

Стратегията за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Главиница за периода 2019 – 2020 година е краткосрочен документ, който се основава на извършения анализ на потребностите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Главиница. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности. Работата и интересите на всички участници в образователния процес са в посока на основната цел – равен достъп и качествено образование за всички деца.

Реализацията на Стратегията е непрекъснат процес на наблюдение, оценка и актуализация, анализ и адаптиране на съществуващите насоки за развитие и дейности към новите обстоятелства.

3. АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ СИЛИСТРА

3.1. Състояние на общинската мрежа от образователни институции за учебната 2020-2021 г.

община	бр. училища	ОБЩ бр. ученици в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение	от тях: бр. ученици със СОП	бр. детски градини	бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	общ брой деца и ученици със СОП

Главиница	4	640	28	1-ДГ с 13 изнесени групи	256	4	32
-----------	---	-----	----	-----------------------------------	-----	---	----

Образователната система в Община Главиница се изгражда от една детска градина с тринадесет изнесени групи към нея, едно средно, едно обединено и две основни училища.

Общинската мрежа от детски градини е съставена от:

ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Главиница, с изнесени групи към нея -

- Група „Васил Левски” с. Зафирово;
- Група „Слънце” с. Зафирово;
- Група „Роза” с. Богданци;
- Група „Калинка” с. Богданци;
- Група „Кокиче” с. Дичево;
- Група „Щастливо детство” с. Суходол;
- Група „Славейче” с. Черногор;
- Група „Мир” с. Калугерене;
- Група „Първи юни” с. Ножарево;
- Група „Пролет” с. Листец;
- Група „Кокиче” с. Зебил;
- Група „Пролет” с. Звенимир;
- Група „Първи юни” с. Ст. Караджа.

Общинските училища са: СУ „Васил Левски” гр. Главиница, ОБУ „Иван Вазов” с. Зафирово, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Сокол и ОУ „Отец Паисий” с. Ст. Караджа.

Общият брой на децата в детската градина е 256. Броят на децата със специални образователни потребности (СОП) е 4.

Детската градина с част от изнесените групи към нея и три от общинските училища са включени в списъка на средишните детски градини и училища в Република България, а една от групите - в списъка на защитените детски градини.

В общинските училища на територията на Община Главиница се обучават, възпитават и социализират 640 ученици, от които 28 са със СОП. Образователни институции са на делегиран бюджет.

3.2. Други институции и доставчици на социални услуги в общината.

В с. Малък Преславец, Община Главиница е разкрита социална услуга - **Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)**, която услуга предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

Възрастовият критерий е съобразен с продължаване на образованието в начална училищна степен. Целта е детето да не се отдалечава от семейството и близките си, да поддържат редовни контакти, да не се отделят братя и сестри и се настаняват в отдалечени райони. В ЦНСТ с. М. Преславец се приемат и деца с лека степен на умствена изостаналост, които могат да се интегрират в масово училище.

В Община Главиница, отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” гр. Тутракан работи активно с деца, които са лишени от постоянен родителски контрол, с лоши хигиенни и битови условия, чиито родители отсъстват от дома, и настойниците не оказват контрол.

Към общината има създадена местна комисия за закрита на детето с консултативна и координираща функция. В комисията участват: представител на общинската

администрация, министерство на вътрешните работи, регионален инспекторат по здравеопазване и дирекция „социално подпомагане”. Тази комисия работи успешно по организиране и провеждане на срещи с директори на училища, педагогически съветници, класни ръководители, които оказват помощ на децата и родителите.

Създадена е местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/. Комисията се състои от председател, секретар и 2 /двама/ обществени възпитатели, които работят в тясно сътрудничество с ръководствата и педагогическия състав на училищата с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Комисията работи с всички ученици с проблемно поведение.

В тези общински институции работят специалисти, които могат да са полезни за предлагането на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детската градина. Опитът на общината от управлението на тези институции е полезен при вземането на решение за разкриване на нови институции по ЗПУО или за възлагане на ресурсното подпомагане на деца и ученици със СОП на лицензирани доставчици на социални услуги.

3.3. Състав и особености на групата на децата и ученици със специални образователни потребности (СОП).

община	населено място	училище/детска градина	брой деца/ ученици със СОП
Главиница	Главиница	СУ”Васил Левски”	9
Главиница	Зафирово	ОБУ”Иван Вазов”	11
Главиница	Сокол	ОУ”Св. Св. Кирил и Методий”	4
Главиница	Ст. Караджа	ОУ”Отец Паисий”	4
Главиница	Главиница	ДГ”Св. Св. Кирил и Методий”	4

Разпределение по групи и класове:

Брой ученици със СОП по групи в детските градини (за смесените групи децата се вписват към групата, към която принадлежат според възрастта си):

община	I група	II група	III група	IV група
Главиница	0	1	0	3

Брой ученици със СОП в начален и прогимназиален етап:

община	I клас	II клас	III клас	IV клас	V клас	VI клас	VII клас
Главиница	3	2	2	4	3	4	6

Брой ученици със СОП в гимназиален етап:

община	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
Главиница	1	0	1	1	1

Най-голям е броят на учениците със СОП в ОБУ „Иван Вазов” с. Зафирово и СУ“Васил Левски“ гр. Главиница, а най-малък е броят на децата със СОП в ДГ ”Св. Св. Кирил и Методий” гр. Главиница.

В детската градина и училищата обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител съобразно потребностите им. Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с деца и ученици със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини в позната за тях образователна среда.

Ресурсното подпомагане на децата и учениците от Община Главиница се осъществява от специалисти на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) – Силистра. Единствено в СУ „Васил Левски” гр. Главиница и ОБУ „Иван Вазов” с. Зафирово са назначени ресурсни учители, които работят с учениците.

3.4. Обезпеченост на образователната система със специалисти.

Анализирайки цялостния образователно-възпитателен процес на работата с деца в риск, немалка част от които са децата със СОП, се обособяват някои проблеми при обучението на децата и учениците, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по ефективна, а именно:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой учители, обучени да работят с деца със СОП;
- Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет към всяко учебно заведение;
- Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите.

3.5. Материалните условия в институциите за обучението на деца и ученици със СОП:

Детската градина с изнесените групи към нея и училищата на територията на Община Главиница неразполагат с материална база, която да покрива базовите потребности на децата за провеждането на учебния процес и осигуряването на безопасна среда. Липсва изградена достъпна среда за деца със специални потребности.

Сградите на детската градина са общински и се помещават в сгради, публична общинска собственост. За поддържането им всяка година се осигуряват средства чрез единния разходен стандарт. В дворовете има обособени кътове за игра, но не всички отговарят на новите нормативни изисквания. За безопасността на площадките за игра, една част от изнесените групи се нуждаят от подмяна. Не всички изнесени групи в общината разполагат със самостоятелни кухненски блокове. Менюто се изготвя от специалисти, а доставката на хранителни продукти е организирана чрез провеждане на обществена поръчка от Община Главиница. Материално-техническата база в кухненските блокове се обновява периодично и частично по получени предписания на РЗИ.

Детската градина е на делегиран бюджет, а директорът им е второстепенен разпоредител с бюджет.

Училищата на територията на Община Главиница също се намират в сгради, публична общинска собственост. Директорите им са второстепенни разпоредители с бюджет, а бюджетът им се формира на същия принцип като при детската градина.

Основна причина за недостатъчни финансови и материални ресурси са делегираните бюджети на училищата. Поради постоянното намаляване на учениците в училищата, не всяко училище може да подсури необходимите специалисти от една страна, а от друга – в училищата се изпитват затруднения с обезпечаване на материалната база и специализирана литература и помагала за работа с деца със СОП.

На територията на Община Главиница няма разнообразни институции за подкрепа, както на деца и ученици със СОП, така на деца и ученици с изявени дарби. Училищата не могат да избират между разнообразни възможности за обезпечаване на грижата за децата и учениците със СОП.

3.6. Кариерното ориентиране на учениците.

За кариерното ориентиране на учениците, консултанти от „Кариерен център,, - гр. Силистра, работят с деца от I до XII клас. Предоставени са им различни услуги по кариерно ориентиране, в съответствие с конкретните индивидуални потребности и етапи на кариерно развитие. Учениците от целевата група получават информация и консултация при прехода от една образователна степен към друга, при прехода от образование към заетост, когато са в риск да напуснат училище без завършена степен на основно или средно образование/без придобита степен на професионална квалификация, когато имат специални образователни потребности. Учениците от I до XII клас са участвали в групови обучения и са преминали през индивидуални консултации.

3.7. Работа с деца и ученици с изявени дарби.

Децата се поощряват и стимулират с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Училищните ръководства награждават всички изявени ученици на училищно ниво, а на общинско ниво - „Ученик на годината” и „Първенец на Випуска”. Наградите се връчва на 24 Май.

Дарбите и интересите на децата и учениците в свободното им време, са разнообразни и имат дълги традиции. Учениците могат да избират, както между форми, предлагани в училищата, така и между предлагани от други организации и институции и по проекти. Законът за предучилищното и училищно образование дава възможности за индивидуална подкрепа на дарбите на децата и учениците и чрез гъвкави форми на обучение във формалното образование и в свободното време. Заниманията по интереси са осигурени нормативно и финансово и това задава стабилна рамка за училищата да развиват креативни идеи.

С промени в *Наредба за приобщаващото образование* и Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, се въвеждат занимания по интереси, които дават възможности за функциониране на разнообразни форми подкрепящи талантите на учениците. Финансирането е от държавния бюджет чрез стандарт за институция и стандарт за ученика.

Основни параметри на новата система за организиране на занимания по интереси са: - училищата изготвят програма за занимания по интереси за съответната учебна година; - всяко училище осигурява участие в занимания по интереси. Училището съвместно с родителите и/или с външни юридически лица организира най-малко 2 пъти

годишно публични изяви на учениците, участници в групите за занимания по интереси, които включват концерти, тържества, състезания, изложби, дебати, конкурси и други, за популяризиране на индивидуалните и/или груповите постижения, способностите на учениците и творческите резултати; - общината осъществява обща програма за стимулиране на дейности и изяви на учениците, свързани със заниманията по интереси; - родители на ученици, чийто професионален опит е свързан със съответното тематично направление на заниманията по интереси, могат да провеждат занимания по интереси до 3 часа годишно във или извън училището.

3.8. Напускане на образователната система. Деца в риск.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществява от педагогическите съветници в училищата, както и от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). За целта всички образователни институции на територията на Община Главиница имат разработен механизъм за „Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертви или в риск от насилие“.

Училищните ръководства и Община Главиница полагат усилия за ограничаване броя на децата и учениците, които не посещават детска градина и училище. Създадена е практика за всеки напуснал ученик директорите да подават информация до кмета на общината и до дирекция „Социално подпомагане“.

За намаляване броя на тези ученици голяма роля играят изключително добрите контакти с училищните ръководства и отдел “Закрила на детето”. Институциите поотделно водят активна политика в рамките на своите правомощия за предотвратяване на напускането на училище и връщането в образователната система на напусналите ученици. Недостатъчна е все още координацията и обмяна на данни между институциите за действителен комплексен подход към проблемите, водещи до отпадане от образователната система. Факторите, водещи до напускане на образователната система, са идентифицирани. Необходимо е да се работи по преодоляването на проявата им за всеки конкретен случай. Високо се оценява и значението на ранното детско развитие и качествено предучилищно образование като фактор за предотвратяване на отпадането от образователната система. Осигуряването на адекватна подкрепяща среда във всички компоненти и увеличаване броя на образователните институции, които я предоставят, е основен фактор за превръщане на детето/ученика в активен участник в дейностите по подкрепа за личностното развитие.

4. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Ключовите предизвикателства в периода на втората Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница са свързани с надграждане на постиженията и преодоляване на трудностите в началното въвеждане на новата нормативна уредба въплъщаваща нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик.

4.1. На основата на задълбочено познаване на вариантите за действие в нормативната уредба да се идентифицират подходите за най- добра грижа за потребностите на децата и учениците, за да има предсказуемост за институциите, специалистите и семействата.

4.2. Новите задачи на институциите и на педагогическите специалисти изискват нови компетентности, нов поглед на педагогическите специалисти върху собствената им работа. В училищата и детските градини са необходими и нови специалисти, с които ще се разшири кръгът на участниците в екипната работа, която е основен подход в приобщаващото образование.

4.3. По- задълбочено разбиране и по- пълно използване на финансовите механизми и особености в сферата на приобщаващото образование и привличане и на проектно финансиране.

4.4. Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и толерантност и търпимост.

5. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

5.1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците цели осигуряване на ключовите фактори и ресурси за устойчиво прилагане в образователните институции на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в пълнотата и дълбочината предвидена в нормативната уредба.

5.2. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

5.2.1. Оперативна цел 1: Осигуряване на **процес и среда на учене**, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

5.2.2. Оперативна цел 2: Осигуряване на **качество на човешките ресурси** за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

5.2.3. Оперативна цел 3: Подобряване на **материалните условия и достъпност на средата** за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

5.2.4. Оперативна цел 4: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

5.2.5. Оперативна цел 5: Подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

6. ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

6.1. По оперативна цел 1: Осигуряване на **процес и среда на учене**, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

6.1.1. Мярка 1 - Качествено и задълбочено **оценяване на индивидуалните потребности** на децата и учениците за разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа, навременно идентифициране на обучителни затруднения и ефективна работа за преодоляването им.

– Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно *Наредба за приобщаващото образование* за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.

– Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от *Наредбата за приобщаващо образование*).

– Ранно оценяване от педагогическите специалисти в детската градина на

потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца – извършва се съгласно глава втора, раздел I на *Наредба за приобщаващото образование* (чл. 8 до чл. 11) - ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности, определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език и идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.

- Прилагане в образователните институции на формите за **общата подкрепа** за личностно развитие.

6.1.2. Мярка 2 Организиране в образователните институции на **допълнителна подкрепа** за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие със *ЗПУО* и *Наредба за приобщаващото образование*.

– Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа – чл. 188 и 189 от *ЗПУО*, чл. 128 от *Наредба за приобщаващото образование*.

– Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика.

– Осигуряване на възможности за учениците със СОП и хронични заболявания за продължаване на образованието след VII клас, включително и професионална подготовка.

6.1.3. Мярка 3 - Дейности в образователните институции и между всички компетентни институции за предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.

– Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им.

– По-пълно и ефективно използване в образователните институции на нормативните възможности за противодействие на агресията и въздействие върху вътрешната мотивация на децата и учениците - посредник при решаване на конфликти в училище, практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава), ученици-наставници, обучения на връстници от връстници и др.

– Повишаване на информираността на родителите относно изискванията на *Наредбата за приобщаващото образование* за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции чрез информиране от училищата.

– Подобряване на институционалния капацитет на образователните и на административните институции за проверки по жалби и сигнали, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици.

– Дейност на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

– Общинска кампания и дейност за промотиране на толерантност и позитивно оползотворяване на свободното време на учениците;

– Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата.

6.1.4. Мярка 4 Осигуряване на възможности за разнообразна **личностна изява** на

всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране. Дейности на образователните институции и общината за **подкрепа на дарбите и талантите** на децата и учениците.

– Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изяви дарби, съобразно чл. 126 от *Наредба за приобщаващото образование* – 1. осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изяви дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби; 2. осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи; 3. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт; 4. осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други; 5. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.

– Организиране на училищно и общинско ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП.

- Поддържане на практиката за удостояване на учениците с морални и материални награди на училищно и общинско ниво при: 1. постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието; 2. класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; 3. прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи.

6.1.5 Мярка 5 – Дейности по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие.

- Организиране на ежемесечни групови мероприятия по професионално и кариерно ориентиране за представяне на професиите, възможностите за обучение за придобиване и повишаване на квалификация и/или ключови компетентности, свързване с обучаващи институции.

- Занимания по интереси в училищата свързани с опознаването на професиите.

- Представяне на учениците и родителите на утвърдения държавен план-прием в VIII клас.

6.1.6. Мярка 6 - Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система – дейности в рамките на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 100 ОТ 8 ЮНИ 2018 Г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

- Организиране и координиране на дейностите на екипите за обхват съгласно Механизма за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна училищна възраст (ПМС100/08.06.2018 г.)

- Организиране от училищата на допълнителни обучения на ученици от начален етап по чл. 124, ал. 2 на ЗПУО и за ученици с обучителни затруднения от V до VII клас.

- Подобряване на ефективността на целодневна организация на учебния ден като

средство за предотвратяване на напускането на училище.

6.2. По оперативна цел 2 – Осигуряване на качество на **човешките ресурси** за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

6.2.1. Мярка 1 Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Разширяване на психологическото обслужване на потребностите на децата и учениците и на обхвата на училища и детски градини, в които с децата и учениците работят педагогически съветници и психолози.

- Взаимодействие между образователните институции за съвместно ангажиране на специалисти и по – пълно използване на специалисти от общинските социални предприятия.

- Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочно допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности по начините, определени от нормативната уредба – назначени в училището и в детската градина от РЦПППО – Силистра, съобразно чл. 283, ал. 3 до 7 от ЗПУО, чл. 109, 119 и 120 от Наредба за приобщаващото образование.

6.2.2. Мярка 2 Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

– Провеждане на обучения на вътрешноинституционално, на общинско и на областно ниво (от РУО и РЦПППО) за учители, педагогически съветници и други специалисти, работещи с деца и ученици, по теми, свързани с приобщаващото образование.

- Участие в национални обучения на педагогически специалисти за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на личностно подкрепа.

6.2.3. Мярка 3 - **Методическа подкрепа** на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини – съобразно компетентностите на отделните институции (образователни, общински, регионални).

- Провеждане на работни съвещания с директори и педагогически специалисти по въпросите на приобщаващото образование;

- Разпространение на информация, материали и образци за организиране на приобщаващото образование;

- Организиране на форми за представяне на добри практики на училищно, общинско и областно ниво;

6.3. По оперативна цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

6.3.1. Мярка 1 - Подобряване на **достъпността на архитектурната среда** в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

- Продължаване изграждането на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини – рамки, асансьори и пр.

–Продължаване изграждането и адаптиране на детски площадки и съоръжения за

игра в училищата и детските градини за деца с увреждания.

– Продължаване изграждането на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие за децата със специални образователни потребности.

6.3.2. Мярка 2 - Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, съобразно нормативните изисквания (чл. 104, ал. 4 от *Наредба за приобщаващото образование*).

– Разширяване на оборудваните кабинети за ресурсно подпомагане в училищата и детските градини, в които има деца със СОП и обогатяване на дидактичните материали;

– Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други);

– Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно-интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина.

6.3.3. Мярка 3 - Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити (чл. 109 от *Наредба за приобщаващото образование*).

- Разяснение на родителите на улесненията, които ученици със СОП могат да ползват по време на национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

- Организиране на национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити за ученици със СОП в отделни зали, с удължено време и консултанти.

6.4. По оперативна цел 4: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

6.4.1. Мярка 1 - Поддържане на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детската градина:

– При отказ от страна на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, да изрази съгласие за дейностите по чл. 45, т. 2, 5 и 7 (използването на посредник, включване в група за социални умения, наставничество), да окаже съдействие или да подпомогне реализирането на дейностите по чл. 45, директорът на институцията писмено уведомява отдела за закрила на детето по местоживеенето на детето или ученика (*Наредба за приобщаващото образование, чл. 53, ал. 3*).

– Директорът на училището задължително писмено уведомява родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за откриването на процедура по налагане на санкция, а в случаите на налагане на санкция „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ – и съответните териториални структури за закрила на детето (*Наредба за приобщаващото образование, чл. 64, ал. 1*).

– Когато педагогическият съвет е идентифицирал за ученика риск от отпадане от

училище, преди налагане на санкцията „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ или на мярката по чл. 49, ал. 3, директорът уведомява отдел „Закрила на детето“ в дирекция „Социално подпомагане“ по местоживеенето на ученика, за присъствие на негов представител на изслушването с оглед защита на правата и интересите на ученика (*Наредба за приобщаващото образование, чл. 60, ал. 1*).

– В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище, директорът на детската градина или училището писмено уведомява съответния отдел за закриване на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика (*Наредба за приобщаващото образование, чл. 79, ал. 2*).

– Училищата информират родителите за случаите, в които са задължени да информират дирекция „Социално подпомагане“.

6.4.2. Мярка 2 – Регулярна и ефективна работа на образователните институции с родителите на деца и ученици с обучителни трудности, специални образователни потребности и с изявени дарби.

- Организиране на срещи с родителите в детската градина и училищата - целта е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми“ деца.

- Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование (*чл. 105 и 106, т. 2 от Наредба за приобщаващото образование*).

- Привличане и използване ресурса на родителите за обогатяване на възможностите на образователните институции за въздействие, социализация и развитие на децата и учениците с нужда от обща и допълнителна подкрепа.

- Информирание на родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор на най-благоприятна възможност за образование.

– Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им. – Работа (на училището, общината, социалните служби) с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават училище.

– Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето.

6.4.3. Мярка 3 - Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск (вкл. и риск от отпадане от училище) и деца, жертви на насилие:

– Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

– Прилагане в училищата и детската градина на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и детската градина.

6.5. По оперативна цел 5: Подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

6.5.1. Мярка 1 - Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.

- Общински и училищни кампании за толерантност и приобщаване;
- Общински и училищни форуми и празници насочени към преодоляване на предразсъдъците и повишаване на чувствителността децата и учениците със специални образователни потребности;
- Развитие на проекти насочени към повишаване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование;
- Благотворителни кампании;
- Публични изяви на заниманията по интереси насочени към позитивна изява на етническата идентичност и за етническа толерантност.

7. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Постигането на оперативните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

- 7.1. Брой нововъзникнали институции (Центрове за подкрепа за личностно развитие);
- 7.2. Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;
- 7.3. Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- 7.4. Брой институции със значително подобрене на материалната база – нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрит кабинет и др.;
- 7.5. Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози.

8. ВРЪЗКА С ДРУГИ СТРАТЕГИИ

Целите и дейностите на общинската стратегия са свързани и допринасят за постигането на целите на следните национални стратегически документи:

- Национална програма за закрила на детето (2021 г.)
- Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците област Силистра (2021 – 2022)

9. КООРДИНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

В изпълнение на чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) всяка община в област Силистра въз основа на Областната стратегия по чл. 196 разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците, която се приема от общинския съвет. Стратегическите цели, приоритетите и мерките в Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Силистра (2021-2022) се изпълняват чрез общинските стратегии и планове.

За изпълнение на общинската стратегия ежегодно до 30 април общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с РУО - Силистра приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие съгласно чл. 197, ал. 3 от

ЗПУО. Съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 20 май. Въз основа на планираните и реализираните дейности за личностно развитие на децата и учениците се осъществяват проследяването на изпълнението, отчитането и постигнатите резултати през целия период на действието на общинската стратегия, както и анализ на напредъка и развитието в постигането на целите и конкретните резултати от изпълнението на стратегията през 2021 г.

...../пш/.....

Месут Алиш

/Председател на ОбС – Главиница/